



## 8. Søndag etter Trefoldighet 2019, Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 94; Jer 23:16-32; Rom 8:12-17; Matt 7,15-21; II Matt 7:12-14

Den første delen av teksten er en oppsummering av loven og profetene, den gyldne regel.

Den andre delen handler om veien til livet og veien til fortapelsen, den smale og den brede veien.

Jesus møter oss med den gyldne regel. «*Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.*» En gang var det en lovkyndig som kom til Jesus og spurte han: «*Mester, hvilket bud er det største i loven?*» Jesus svarer: «*Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand*» Videre kommenterer han «*Dette er det største og første budet. Men det andre er like stort: Du skal elske din neste som deg selv. På disse to budene hviler hele loven og profetene.*» Matt 22,36-40 «Den gyldne regel» er en oppsummering av loven og profetene. Du skal elske din neste som deg selv, eller alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. Jesus sier at dette er like stort som det første budet: «*Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand*».

Hører du hva som står? «*Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal dere gjøre mot dem.*» Det handler om å bry seg om andre menneskers behov og ønsker, vise innlevelse og empati. Luther sier: «*Noen sier: jeg skal nok gjøre det som jeg skal, når bare andre folk har gjort det først mot meg. Men budet sier at det er du som skal begynne og det er du som skal være den første om du vil at andre skal gjøre det samme mot deg. Men vil de ikke gjøre det mot deg, så skal du gjøre det allikevel.*» Ja, slik er det. En møter av og til mennesker som klager over at det er så lite kjærlighet blant Guds barn, det skjer så lite. Til disse som klager er det et svar: Vis selv mer kjærlighet mot dine søsken, bry deg mer, vær mer omsorgsfull selv om du ikke alltid får respons som forventet. Et rett tjenersinn er den som yter andre hjelp og omsorg uten å forvente noe tilbake, og som ikke har krav og er misfornøyd. Det er så lett å sette krav til andre, men Gud ber oss i dag å begynne med oss selv, og vendt alle krav mot deg selv. Ser vi på det foregående i Matt 7 taler Jesus om «*flisen i din brors øye*» mens vi ikke ser så lett «*bjelken*» i vårt eget øye. Det er så lett å dømme andre og være blind for sitt eget. «*Din hykler! Ta først bjelken ut av ditt eget øye! Da vil du se klart nok til å ta flisen ut av øyet til din bror.*»

Vi bruker masse energi på å finne sider ved andre mennesker som vi kan mislike og klage over. Til slutt ser vi bare feil hos andre, mens vi har et forholdsvis bra selvilde. Da blir det fort selvhevdelse og hovmod. Det er lett å dømme mennesker ut fra menneskebud og kritisere andre som ikke passer inn i min form. Jesus ble anklaget for at han omgikk tollere og syndere. De som anklaget så ikke sine egne feil. En må være forsiktig så en ikke jager vekk mennesker med dømmesyke og ryktespredning. Det handler om det 8. bud. Dette er det motsatte av hva Jesus her sier. «*Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal dere gjøre mot dem.*» Hva er det menneskene rundt oss har behov for? Hva slags tjenester ville jeg bli glad for? Oppgavene er mange. Rundt oss finnes ensomme mennesker som lengter etter noen å samtale med. Start med å gi andre en oppmuntring eller kanskje inviter andre med hjem til en samtale og en kopp kaffe. Det var slik Jesus arbeidet. Han helbredet syke, han lindret nød, han gav sultene mat, han ga vennlige ord til synderinnen som var foraktet av alle, han søkte opp syndere og tollere. Hvorfor? For å forkynne evangeliet og få mennesker til å høre Guds Ord. Han satte ikke betingelser for hjelpen han gav. Ti spedalske ble helbredet en gang, men bare en av dem kom tilbake for å takke. Du må skape kontaktflaten. Om ikke det fører til mer enn å dekke grunnleggende menneskelige behov, så har du likevel gjort en gudstjeneste handling. Vi minnes ordene på dommensdag i Matt 25: «*Og kongen skal svare dem: Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot én av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.*»

Vi er en bekjennelsestro kirke. En gudstjenestefeirende kirke. En lærende kirke. Vi holder rettferdiggjort av tro alene som noe av det fremste for oss, vi taler varmt om troen alene, skriften alene, nåden alene. Men ikke glem at vi har et ansvar for mennesker som rundt oss lever sine liv i hverdagen på ulike måter. Går vi til gudstjeneste 1 t pr uke, så er det igjen 167 timer vi lever sammen med andre. Er vi i kirken 60 t på et år, så er det igjen ca 8700 timer sammen med andre mennesker. Her er vi jordens salt og verdens lys. Ikke alle mennesker er mottagelig for et Guds ord eller evangeliet, men alle er mottagelige for et medmenneske. «*Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.*»

### To veier.

«*Gå inn gjennom den trange porten! For vid er porten og bred er veien som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den. Men trang er den porten og smal er den veien som fører til livet, og få er de som finner den.*» For oss mennesker er det mest behagelig med brede veier og vide porter. Smale veier kan være problematiske, det samme med trange dører. Men her får vi klart en anvisning av at det å vandre på den brede veien og gå igjennom den vide porten fører til fortapelse. Det å gå på den trange veien og den trange porten fører til Livet. Vi vil jo alle ha del i Livet. Vi vil ikke gå fortapt. Hva er det da som gjør veien trang?

Hva er så den brede veien? Hva er det som gjør porten trang og hva er det som gjør den vid? En trang og bratt og ulendt vei er slitsom, det koster mye motstand og krefter å bevege seg langs denne i motsetning til den brede. Den smale veien og den trange døren kan være strid og forfølgelser. *Apg 14,22 «De styrket disiplene og formante dem til å holde fast ved troen og sa: "Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler!»* Det er Paulus som sier dette. Litt før hadde han blitt steinet nesten til døde av en rasende folkemengde i Lystra. Det koster å være en bekjennende kristen. Det har alltid vært en kamp og strid å bekjenne Jesus Kristus. På mor og fars grav står det: *«Jeg har stridd den gode strid, fullført løpet og bevart troen.»* 2Tim 4,7

Jesus sier en må kjempe for å komme inn den trange døren (Luk 13). *«Og den som ikke tar sitt kors opp og følger etter meg, er meg ikke verdig.»* Matt 10,38. Det koster å være en bekjennende kristen. Det koster å være en del av Kristi kirke på jord, det koster å være en del av en bekjennelseskirke. Men det handler altså om å gå den smale veien, ikke med de mange på den brede veien. Peter sier i sitt brev at vi her i verden er utlendinger og fremmede. Verden forstår oss ikke. Vi tror på Jesus Kristus som Den hellige Ånd har åpenbart for oss, men verden kjenner han ikke. Vi er på vei mot vårt egentlige hjem. Denne veien går gjennom mange trengsler av ulike slag.

Den smale veien og trange porten. Vi kommer ikke inn med noe av vårt eget. Vi har alle den gamle Adam med oss. Han skal daglig druknes og korsfestes. Vi er født i synd og overtredelser. Loven avslører at jeg ikke har muligheter ved egne gjerninger og anstrengelser å komme inn i Guds rike. På den trange vei og i den trange porten er det ikke plass til meg og mitt. Den hellige Ånds hovedoppgave er å gjøre Kristus stor for oss, han er veien og døren inn til Guds rike. Gjennom Jesus er porten bred nok for alle. Da gjelder bare Kristus og hans verk for oss.

Teksten står i en sammenheng mot slutten av Bergprekenen der Jesus advarer mot falsk lære. Det finnes falske profeter som vil lure oss ut på den brede vei. Falske profeter representerer Djevelen og hans engler, og deres viktigste mål er å hindre syndere i å trøste seg til evangeliet. Falsk lære er løgn og bedrageri. Falsk lære gir seg ut for å være Guds ord og vil representere sannheten. Men sannheten er at den forfalsker Guds ord slik at det ikke lenger er Guds ord, men Djevelens ord. Jesus sier klart og tydelig: *«Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.»* (Joh 14,6) Samtidig sier Jesus om Guds ord at: *«ditt ord er sannhet.»* (Joh. 17,17) Det er forskjell på sannheten og den falske lære. Det er også forskjell på menneske ord og Guds ord. Det er viktig å ha klart for seg at Guds ord er noe langt mer enn menneskeord. Guds ord er det som skaper troen og det nye livet. Det holder troen og det nye livet ved like. Forfalskes dette ordet så er det ikke lenger Guds ord med *«ånd og liv»*. Da kan ikke mennesker komme til tro eller bli bevart i troen. Guds ord er vårt våpen og vår beskyttelse mot de onde åndsmakter. Ta på Guds fulle rustning, sier Paulus, ta på dere Guds ord. For husk at evangeliet er en Guds kraft til frelse for alle som tror (Rom 1,16). Guds ord er skaperord og skaper nytt liv. I begynnelsen skapte Gud himmel og jord ved sitt ord. I dåpen blandes Guds ord med vann og flytter barnet ut av djevelens rike og inn i Guds rike. I nattverden tilføres brød og vin Guds ord og vi får ete og drikke Jesu legeme og blod til syndenes forlatelse. Lar vi så falske profeter få slippe til, får det katastrofale følger. Jesus advarer oss på det sterkeste: *«Vokt dere for de falske profeter! De kommer til dere i saueham, men innvendig er de glupske ulver.»* Matt 7,15

I Bergprekenen har Jesus lært sine disipler om hvem som er Guds barn, om Guds ord, om hvordan en rett skal forstå de 10 bud og leve etter dem, om hvordan de skal tro på Gud og be til ham og gjøre gode gjerninger. Så mot slutten av talen kommer advarslene. **Veien er trang. Porten er smal.** Det er som Jesus sier til disiplene sine at de nå må de se seg godt for og passe på at ingen fører dem bort fra det de har lært. For Jesus sender de nå ut ikke blant engler, men blant ulver. Der hvor sannheten forkynnes, der lurer alltid djevelen med sin strategi. Han vil hindre oss i å få trøst av evangeliet. Det gjør han ved å forfalske det. Men hvordan skal vi kjenne igjen de falske profetene? I det ytre ligner de på oss alle. De sier ikke klart i fra at nå vil de forføre oss med falsk lære. De kan være gode talere og fine å høre på. *For det skal komme en tid da folk ikke lenger kan tåle den sunne lære; men slik de finner det for godt, skal de ta seg lærere i mengdevis, for de vil ha det som klør i øret.* 2 Tim 4,3 Paulus gir her en god beskrivelse av situasjonen slik den er i dag. Folk løper hit og dit der de får opplevelser og gode følelser, og ikke dit ordet læres rett. Slik er det på den brede vei. Jesus har i dagens evangelietekst gitt oss et godt råd: *«På fruktene skal dere kjenne dem.»* Det betyr at den lære de forkynner må prøves på Guds ord. Dette er et ansvar alle troende har. Det står om de første kristne: *«og de tok imot Ordet med all velvilje og gransket skriftene daglig for å se om det stemte.»* Apg 17,11 De sjekket ut om det var det var sanne eller falske forkynnere. De visste hva de skulle se etter. De kjente den rette lære og kunne dermed avsløre det som var falskt. Vi må lære Guds ord å kjenne og hva som er den rette og sunne lære for å kunne avsløre den falske. Det krever at vi setter oss inn i Skriften og bekjennelsen.

*«Ikke enhver som sier til meg: Herre, Herre! skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min*

*himmelske Fars vilje.» Matt 7,21. De som har de rette fruktene, er de som «gjør min himmelske Fars vilje». Hva er så dette? Det svarer Jesus på i Joh 6,40: *For dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.*"*

En menighet og en kirke er et sted hvor mennesker bekjenner sine synder og mottar syndenes forlatelse gjennom ord og sakrament. En prest fremste oppgave er å gi evangeliet til syndere gjennom å forkynne, gjennom å lese opp Guds ord, gjennom avløsningen, dåpen og nattverden. Lyder dette evangeliet klart og rent, så er læren ren og fruktene gode. Guds ord vil aldri vende tomt tilbake. Men svært ofte forkynnes ikke et fritt og rent evangelium. Det knyttes betingelser til troen, loven utelates eller lov og evangelium sammenblandes. Vi får ingen avløsning for våre synder. Når Guds ord på en eller annen måte blir forfalsket, så skal vi trekke oss vekk i fra disse. Paulus sier: *«Jeg formaner dere, brødre: Hold øye med dem som skaper splittelse og fører andre til fall ved å gå imot den lære dere har tatt imot. Hold dere unna dem.» Rom 16,17* Jesu ord om at vi skal vokte oss for de falske profeter er høyst aktuelt for oss alle. Vi takker Gud for at vi har en kirke der prestene lærer rent og forvalter sakramentene etter Guds ord slik at vi kan bli bevart i troen på Jesus Kristus.

Amen.